

Forfatter: Kierkegaard, Søren

Titel: Journalen NB33 : 1854

Citation: Kierkegaard, Søren: "Journalen NB33 : 1854", i Kierkegaard, Søren: *Søren Kierkegaards Skrifter, Bd. 26*, Søren Kierkegaard Forskningscenteret 2008 , s. 79.
Onlineudgave fra Søren Kierkegaards Skrifter: <https://tekster.kb.dk/text/sks-nb33-txt-shoot-n37.pdf> (tilgået 03. maj 2024)

Anvendt udgave: Søren Kierkegaards Skrifter, Bd. 26

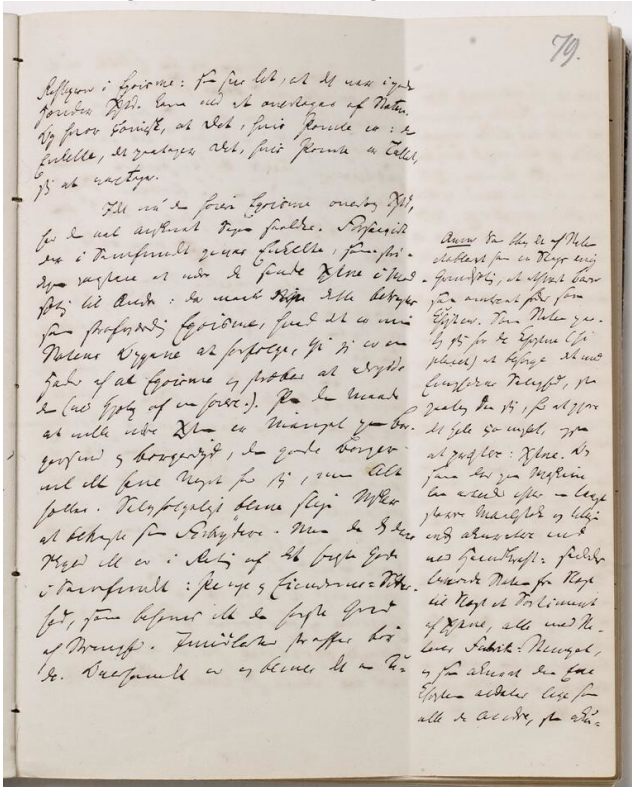
Ophavsret: Materialet er dedikeret til public domain. [Læs CC0-erklæringen](#)

NB33:37

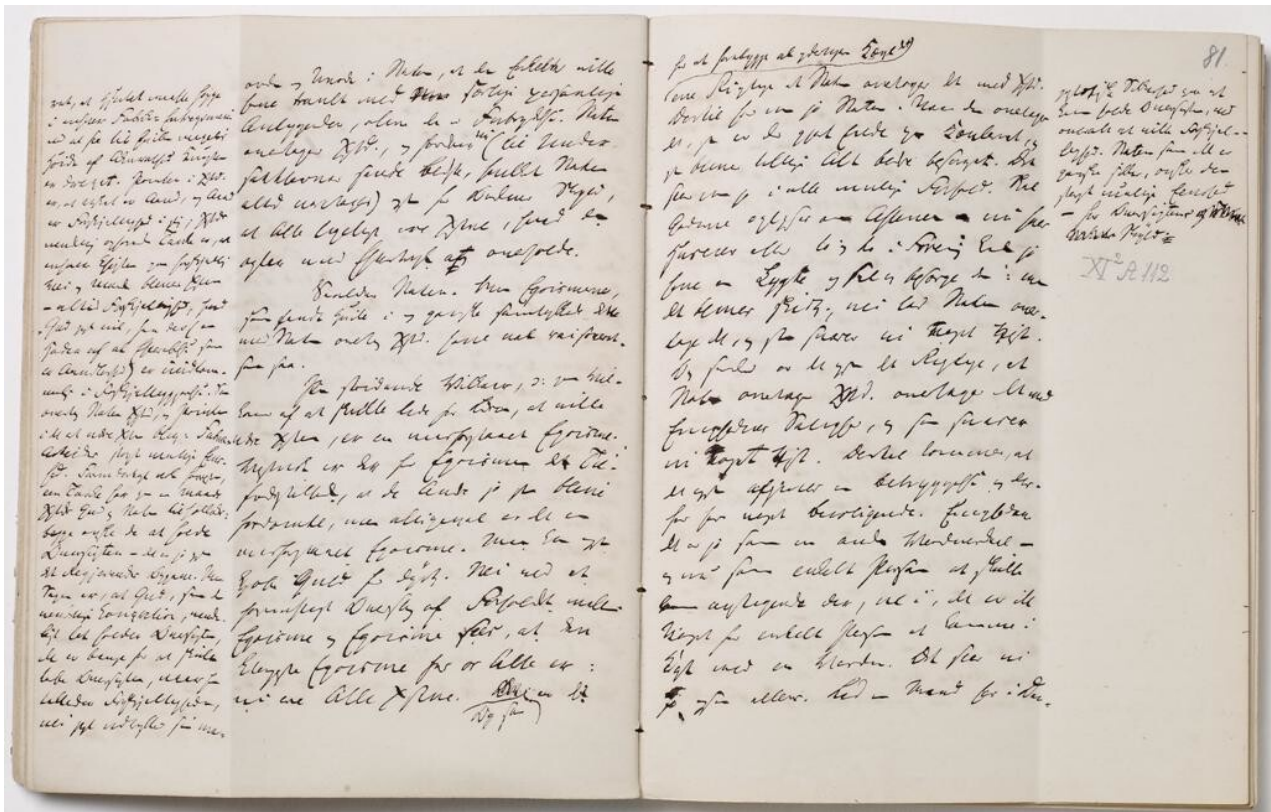
#

Stat. Stats-Kirke.

Da Staten, som sagt, er den høiere Egoisme, eller de enkelte Egoismers Calcule og

6. Journalen NB33, s. 79. Optegnelsen NB33:37 og anmærkningen NB33:37.a

7. Journalen NB33, s. [80]-81. Fortsættelsen af optegnelsen NB33:37 og anmærkningen NB33:37.a

Reflexion i Egoisme: saa sees let, at det var i gode Hænder Xstd. kom ved at overtages af Staten. Og hvor comisk, at Det, hvis Pointe er: de Enkelte, det paatager Det, hvis Pointe er Tallet, sig at varetage.

Idet nu den høiere Egoisme overtog Xstd, har den vel anskuet Sagen saaledes. Forsaa vidt der i Samfundet gives Enkelte, som stridigen paastaae at være de sande Xstne i Modsætning til Andre: da maae dette betragtes som strafværdig Egoisme, hvad det er min Statens Opgave at forfølge, thi jeg er en Hader af al Egoisme og stræber at udrydde den (ved Hjælp af en høiere.). Paa den Maade at ville være Xsten er Mangel paa Borgersind og Borgerdyd, den gode Borger vil ikke have Noget for sig, men Alt fælles. Selvfølgelig blive slige Msker at betragte som Forbrydere. Men da dog deres Skyld ikke er i Retning af det høieste Gode i Samfundet: Penge og Eiendoms-Sikkerhed, saa behøves ikke den høieste Grad af Strengthed. Imidlertid straffes bør de. Overhovedet er og bliver det en Uorden og Unode i Staten, at de Enkelte ville have travlt med særlige personlige Anliggender, alene det er Forbrydelse. Staten overtager Xstd., og fordrer nu (til Undersaatternes sande Bedste, hvilket Staten altid varetager) ogsaa for Ordens Skyld, at Alle ligeligt ere Xstne, hvad den agter med Eftertryk at overholde.

[a] Anm Saa blev det af Staten etableret som en Slags evig Grundsætning, at ethvert Barn saa omtrent fødes som Christen. Som Staten paatog sig for de Christne (si placet) at besørge det med Evighedens Salighed, saa paatog den sig, for at gjøre det Hele complet, ogsaa at præstere: Xstne. Og som der paa Maskine kan arbeides efter en langt større Maalestok og tillige endog akkuratere end ved Haandkraft: saaledes leverede Staten fra Slægt til Slægt et Sortiment af Xstne, alle med Statens Fabrik-Stempel, og saa akkurat den Ene Christen aldeles lige som alle de Andre, saa akkurat, at Hjertet maatte hoppe i enhver Fabrik-Entrepreneur ved at see til hvilken mageløs Høide af Akurathed Kunsten er drevet. Pointen i Xstd. er, at Msket er Aand, og Aand er Forskjellighed i sig; Xstd^s uendelig ophøiede Tanke er, at enhver Christen paa forskjellig Vei og Maade bliver Xsten - altid Forskjellighed, hvad Gud just vil, han der (en Hader af al Efterbelse som er Aandløshed) er udtømmelig i Forskjelliggjørelse. Saa overtog Staten Xstd, og Pointen i det at være Xsten blev: Fabrik-Arbeides størst mulige Eenshed. Forunderligt nok forresten, een Tanke har paa en Maade Xstds Gud og Staten tilfældes: begge ønske de at holde Oversigten - det er jo ogsaa det Regjerendes Opgave. Men Sagen er, at Gud, som den uendelige Concretion, uendeligt let holder Oversigten, ikke er bange for at skulle tabe Oversigten, naar han tillader Forskjelligheden, nei just udtrykker sin majestætiske Sikkerhed paa at kunne holde Oversigten, ved overalt at ville Forskjellighed. Staten som ikke er ganske sikker, ønsker den størst mulige Eenshed - for Oversigtens Skyld.

Saaledes Staten. Men Egoismerne, som fandt Hvile i og ganske samtykkede dette med [at] Staten overtog Xstd. have vel raisoneret som saa.

Paa stridende Vilkaar, ɔ: paa Vilkaar af at skulle lide for Læren, at ville være Xsten, er en misforstaaet Egoisme. Vistnok er der for Egoismen det Tilfredsstillende, at de Andre jo saa blive fordømte, men alligevel er det en misforstaaet Egoisme. Man kan ogsaa købe Guld for dyrt. Nei ved et fornuftigt Overslag af Forholdet mellem Egoisme og Egoisme sees, at den klogeste Egoisme for os Alle er: vi ere Alle Xstne. Og saa er det for at forebygge al yderligere Kævl det ene Rigtige at Staten overtager det med Xstd. Dertil har man jo Staten. Naar den overtager det, saa er der gjort Ende paa Kævleriet, og saa bliver tillige Alt bedre besørget. Det seer man jo i alle mulige Forhold. Skal Gaderne oplyses om Aftenen – nu hver Huseier eller to og to i Forening kunde jo have en Lygte og selv besørge den: men det bliver skidt; nei lad Staten overtage det, og saa svarer vi noget Vist. Og saaledes er det ogsaa det Rigtige, at Staten overtager Xstd. overtager det med Evighedens Salighed, og saa svarer vi noget Vist. Dertil kommer, at det ogsaa afgiver en Betryggelse og derfor har noget Beroligende. Evigheden det er jo som en anden Verdensdeel – og nu som enkelt Person at skulle komme anstigende der, nei, det er ikke Noget for enkelt Person at komme i Kast med en Verden. Det seer vi jo ogsaa ellers. Lad en Mand her i Dan[mark] være saa uheldig at have en Sag i Italien: det er omtrent det Samme som at tabe den, thi det er Enkeltmand mod heelt Land. Noget Andet er det, naar han kan være saa heldig, at faae Danmark til ad diplomatisk Vei at interessere sig for Sagen saa gaaer det, og hvorfor? fordi det er Land mod Land. Og saaledes med Evighedens Salighed; den Sag er for alvorlig, til at varetages af Enkeltmand (Xstds Mening er rigtignok, at Alvoren just er, at den skal varetages af Enkeltmand, at Sagen er for alvorlig til at kunne varetages af et Abstraktum) nei lad Staten overtage Sagen, den indestaae os for at vi ere Xstne, at Saligheden er os vis nok: det er dog en Beroligelse. Det Andet er saa rædsomt, at tænke sig et enkelt Msk, en Mand her fra Byen som Enkelt – og nu dette uhyre: en anden Verden – det er ikke til at tænke paa at trænge igjennem. Men Staten det er Noget, det er en Magt – naar den garanterer, saa finder man nok ud af det.